

Kumla kommun

Verksamhetsplan 2021–2022

Hardemo förskola

 Vision

  Program

   Policy

    Regler

     Handlingsplan

      Riktlinjer

 Kommunfullmäktige

 Kommunstyrelsen

 Nämnd

Innehåll

Förutsättningar	3
Resultat.....	4
Föräldraenkät.....	8
Planerade åtgärder	12

Förutsättningar

Hardemo förskola ligger naturskönt på Hardemoåsen ca 10 km utanför Kumla. Förskolan är en-avdelningsförskola och består av en barngrupp med barn i åldrarna 1–5 år. Intill förskolan ligger Hardemo skola och kyrkan med vilka vi i möjligaste mån samarbetar med. Förskolans lokal är ljus och fräsch. Vi har nära till skog och natur samt tillsammans med skola och fritids tillgång till gymnastiksal och en grillkåta på gården. En gång i månaden kommer bokbussen hit.

Förskolans resursfördelningsmodell styr de ekonomiska förutsättningarna utifrån barnantal, barnens ålder, socioekonomiska aspekter, barn med annat modersmål. Vid höstterminsstarten 2021 kommer barngruppen att bestå av 11 barn och arbetslaget består av tre erfarna och kunniga pedagoger, två förskollärare och en barnskötare. Det finns en utvecklingspedagog som tillsammans med rektor arbetar med organisatoriska frågor och driver pedagogisk utveckling på förskolan. Det finns även en digitalstödjare (DS) som har till uppdrag att stötta och inspirera kollegorna inom IKT. Pedagogerna har tillgång till handledning och stöttning av stödteamet som består av specialpedagoger, pedagogisk handledare och kurator.

Att förskolan saknar andra avdelningar att samarbeta med vid exempelvis öppningar/stängningar gör att det är en stor utmaning att personalmässigt täcka öppettiderna och att lösa ut reflektionstid.

Vårt arbete styrs bland annat av skollagen, förskolans läroplan samt barnkonventionen och ska bidra till barnens livslånga lärande. Vår vision är att alla ska känna sig trygga på vår förskola och känna lust att lära och att det ska följa med upp i förskoleklass och skola.

Resultat

Nedan redovisas en sammanställning av resultatet från det arbetet som skett under läsåret 20/21.

Den samlade bedömningen av förskolans kvalitet

Jämställdhet

Pedagogerna har aktivt arbetat med att motverka traditionella könsroller genom att samtala och diskutera med barnen för att utmana deras tankar och förställningar om roller och kön. Utifrån jämställdhet har pedagogerna arbetat projektinriktat med "lära känna varandra" med den könsneutrala figuren Filur som verktyg. Barnen hade Filur med sig hem och uppdrag att med Ipad fotografera sitt hem, vilka som bor i hemmet och på adressen. Detta gav upphov till många samtal och diskussioner med barnen om kön, könsroller och hur familjer kan se ut. Projektet kom utifrån barnens tankar och fantasi att utvecklas till att omfatta en saga om drottning Ädelsten som ville bli riddare och som trots att hon inte fick det ändå blev det.

Barnen har bemötts som individer, uppmuntrats att göra egna val och uttrycka tankar samt erbjudits val, aktiviteter och material utifrån intresse och inte efter kön. Vidare har allt material, både könsneutrala och mer typiskt "flick-och pojksaker", erbjuds alla barn oavsett kön vilket medfört att alla barn leker allt material. Hos barnen finns en acceptans för att alla ska få tycka, göra och vara som man vill oavsett kön vilket bland annat visar sig i att de inte kommenterar vad man kan eller inte kan göra bara för att man är pojke eller flicka. Vid materialinköp är det som barnen frågar efter/visar intresse för vägledande och könsneutralt lekmaterial har prioriterats. Bland annat har byggmagneter köpts in vilket har tillfört mycket i barnens lek och främjat deras kunskaper i bygg och konstruktion.

Inför vt 21 inköptes den digitala utbildningen *Normkreativitet, hur funkar det?* i syfte att ge pedagogerna kunskap och verktyg att arbeta med jämställdhet. Den består av flera delar och handlar om hur normer påverkar bemötande och hur man kan arbeta inkluderande och stärka barnen. Utbildningen har väckt tankar och bidragit till diskussion som medfört till en fördjupad kunskap och medvetenhet hos pedagogerna som de haft med sig i arbetet med barnen. Pedagogerna ser vikten av att vara goda förebilder och att hur de pratar och vad de uppmärksammar har betydelse för barns självkänsla och för vad de ser är möjligt och tillåtet.

Ett medvetet arbete kring olikheter och allas lika värde genom att bland annat samtala och reflektera med barnen har bidragit till att barnen ser olikheter som

något positivt.

Pedagogerna har inte genomfört observation med en specifik och i förväg bestämd jämställdhetsfråga i fråga i fokus utan de observationer som gjorts har varit oplanerade. Dessa har genomförts genom att pedagogerna varit närvarande och lyhörda i barnens lek och därmed kunnat fånga upp deras tankar och behov och ta med dem i planering av verksamheten. En sak som framförallt framkommit i observationerna är att kön inte styrts val av lek eller lekutrymme. Det råder ett tillåtande klimat med könsneutrala material och lärmiljöer som kan utforskas och är öppna för att bli/definieras som vad som helst i lek och lärande.

Den samlade bedömningen av arbetet med fokusområdet jämställdhet är att samtliga åtgärder är helt eller till stora delar uppnådda.

Barninflytande/studiero

Arbete med demokratiska värden innebär att se till att alla barn får använda sina olika sätt att kommunicera och göra sin åsikt hörd. Barnen har uppmuntrats att uttrycka sina åsikter, lyssna in varandra och givits möjlighet till delaktighet och inflytande över sin vardag. Pedagogerna är närvarande, lyhörda och anpassar efter barnens behov och intressen. Regler och rutiner är satta utifrån barnens behov. Pedagogerna har arbetat med att dela in barnen i smågrupper. När barngruppen delas har det skapat en lugnare miljö och arbetsro hos barnen. I mindre grupper har barnen vågat mer och fler barn har kunnat komma till tals. Det har gett möjlighet att lyfta och uppmärksamma barn som i större sammanhang inte tar så stor plats. Detta och att pedagogerna varit tydliga och gett barnen förklaringar och motiveringar har skapat trygghet och trivsel hos barnen. Pedagogerna kan genom detta arbete även se att barnen har utvecklat sin förmåga att ta ansvar och visa hänsyn.

Barnens intresse har påverkat de aktiviteter, material, projekt och forskning som erbjudits samt utformningen av lärmiljön. Då barnens intressen, tankar och idéer fångas upp och ligger till grund för aktiviteter och projekt ser pedagogerna att det skapar ett större intresse och engagemang hos barnen för den undervisning som erbjuds. Lärmiljöerna har anpassats efter barnens ålder och intressen så att alla barn kan lära och leka i förskolans alla rum. Ett led i detta arbete har varit att pedagogerna haft ett medvetet "tänk" kring vilka material som barnen erbjudits och anpassat hur materialet förvarats för att minska skaderisken för de yngsta barnen samtidigt som de äldre ändå haft tillgång och åtkomst. Genom att vara lyhörda för barnens tankar

och behov har aktiviteter och lärmiljö utformats vilket resulterat i att barnen, oavsett ålder och kön, leker och lär i samtliga lärmiljöer.

Pedagoger arbetar utifrån förhållningsättet vägledande samspel, ICDP, och reflekterar tillsammans kring sitt arbete och bemötande med utgångspunkt i samspelstemanan. Detta har resulterat i en varm atmosfär och goda relationer med barnen. Pedagogerna har medvetet arbetat med turtagning och hur man är en bra kompis genom att samtala och resonera tillsammans med barnen i många olika situationer vilket resulterat i att vi bland annat ser att barnen hjälper varandra, turas om att bestämma i leken och fått större förståelse för att man kan behöva göra olika. Barnen upplevs trivas och vara trygga på förskolan.

Den samlade bedömningen av arbetet med fokusområdet barninflytande och studiero är att samtliga åtgärder är uppnådda.

Utbildningens kvalitet

Utifrån barnens ålder har de i diskussioner utmanats i sin förståelse och i sitt tänkande inom de olika läroplansmålen. De har haft möjlighet att ta del av olika material och tekniker i sitt utforskande. Arbeta med läroplansmålen har skett både i planerade aktiviteter, så som i projekt och då tillfällen uppkommit spontant i vardagen. Undervisningen har lett till att barnens omvärldskunnande, ordförståelse och ordförråd har utvecklats.

Under läsåret har pedagogerna arbetat utifrån ett projektnriktat arbetssätt tillsammans med barnen och har barnen haft möjlighet att delta i flera projekt. Projekten har utgått och utvecklats från barnens intressen med koppling till läroplanen. Genom att utgå från det barnen varit intresserade av har det skapat stort intresse och engagemang hos barnen samt vilja att delta. Ett projekt handlade, som tidigare nämnt, om drottning Ädelsten och ett annat handlade om bokstäver. Alla barn fick då under varsin vecka låna hem Ipad och Filur för att utföra uppdraget att fotografera tre saker som börjar på barnets första bokstav. Bokstaven följde sedan med i utbildningen på förskolan hela veckan bland annat genom att aktiviteter kopplades ihop med bokstäver vilket barnen tyckte vara roligt. Arbetet med bokstäver resulterade i stort intresse hos barnen för bokläsning och skriftspråk samt ökad förståelse för symboler. Vidare bidrog det även till att barnen utvecklade sitt ordförråd och tal. Exempelvis så under R-veckan började två barn att uttala *r* vilket de inte kunnat förut.

Undervisningen har dokumenterats och kontinuerligt följs upp på reflektionstiden genom reflektionsprotokoll och lotusdiagram. Barn har pedagogisk dokumentation inlagt i sina respektive portfoliomappar som visar progression i utveckling och lärande. Pedagogerna har haft bra rutin för att posta inlägg på Infomentors tidslinje. Kontinuerligt har tre inlägg/vecka om vad som sker i utbildningen lagts ut. Inläggen har bland annat bestått av bilder och filmklipp.

I projekten har alla barn haft tillfälle att prova olika digitala verktyg så som Blue-bot, I-pad, mikroskopägge och projektor. Genom att använda digitala verktyg för att bland annat skapa bilder med green-screen och filmer med I-movie har barnens kunskap om dem ökat. De har också använts för att tillsammans med barnen forska, undersöka och söka information och svar på deras funderingar som bland annat handlat om kristaller. Det har även skapat möjlighet att samtala, diskutera och resonera tillsammans med barnen kring källkritik.

Den samlade bedömningen av arbetet med fokusområdet undervisningens kvalitet är att samtliga åtgärder är uppnådda.

Kvalitetsenkät

I enkäten till pedagogerna utskickad vårterminen 2021 gällande förskolans kvalitet har pedagogerna bedömt att förskolan:

- erbjuder barnen en stimulerande miljö och lyckas få med lärande i vardagliga aktiviteter mycket bra.
- lyckas mycket bra med att skapa en verksamhet där barnen har roligt och trivs samt att det råder en positiv stämning.
- i mycket hög utsträckning lyckas förskolan i sitt arbete med att ge pojkar och flickor samma utrymme och motverka stereotypa föreställningar om kön.
- bedriver ett väl fungerande arbete med att förmedla människors lika värde och tolerans för olikheter.
- ger barnen den närhet, individuell uppmärksamhet och stöd som de behöver.
- i låg utsträckning arbetar med andra modersmål.

Föräldraenkät

Under vårterminen skickades en föräldraenkät till vårdnadshavare med barn födda 2016 och 2018 där de fick svara på frågor kring deras syn, nöjdhet och upplevelse av förskolan. Jämfört med förra årets enkätresultat har vi inom samtliga områden fått ett förbättrat resultat i år.

Enkätfråga:	2020 Majoriteten instämmer:	2021 Majoriteten instämmer:
<i>Jag och mitt barn blir väl bemötta</i>	Till stora delar	Helt
<i>Återkoppling och information om mitt barns vardag är bra</i>	Inte alls	Helt eller till stora delar
<i>Jag har fått erbjudande om samtal om mitt barns utveckling</i>	Helt eller till stora delar	Helt eller inte alls
<i>Förskolan stödjer mitt barns språkutveckling inom svenska språket</i>	Delvis	Helt eller till stora delar

Utöver denna jämförelse kan vi även utläsa av svaren att vårdnadshavarna:

- känner sig mycket trygga när barnen är på förskolan och upplever även att barnen är trygga samt att de trivs på förskolan.
- är nöjda med förskolans verksamhet, samt anser att förskolan utvecklar barnens förmåga att samspela med andra barn till stora delar.
- upplever att deras barn ges stöd och möjlighet att utvecklas efter egen förmåga samt blir väl bemött av pedagogerna.
- instämmer helt i att flickor och pojkar ges samma möjligheter på förskolan och är till stora delar nöjda med sitt barns inskolning.
- anser att förskolan i till stora delar stödjer deras barns språkutveckling inom det svenska språket och att de i stor utsträckning tar del av information på InfoMentor.

På följande frågor finns en spridning i hur man svarat, alltifrån att man instämt helt till inte instämt alls och vet ej. Detta gäller frågor huruvida vårdnadshavarna har:

- blivit erbjudna utvecklingssamtal i förskolan där samtal om barnets utveckling, trivsel och lärande har varit i fokus och fått bra återkoppling om sitt barns vardag.
- upplevt de haft möjlighet till delaktighet och inflytande över verksamheten.

Sammanfattande analys

Den sammanlagda bedömningen visar på ett gott resultat. De allra flesta åtgärder som vi förutsatt oss att arbeta med är helt genomförda och några är bedöms vara uppnådda till stora delar då arbetet med dessa ses som en ständig pågående process. En bidragande faktor till det goda resultatet är närvarande och lyhörda pedagoger väl förtrogna med läroplanen vilket medfört att förskolans organisation, rutiner samt planerade och spontana aktiviteter har utgått från barnens behov och intressen och skapat ramar för förskolans utbildning och undervisning. Närvarande pedagoger har kunnat lyssna in, utmanat barnen, ställt öppna frågor och funnits med som lekstöd. Samtal, diskussion och reflektion tillsammans med barnen har varit viktiga verktyg i att möjliggöra för barnen att utveckla sina sociala förmågor, förståelse och respekt för varandra. Genom att vara lyhörda för barnens tankar, behov och intressen har de givits möjlighet till inflytande över sin vardag och den undervisning de erbjudits. Det har också skapat trygghet och trivsel hos barnen vilket bidragit till barnens nyfikenhet samt lust att lära och utforska. Att barnen är trygga och trivs på förskolan upplever även vårdnadshavarna enligt föräldraenkätens resultat.

Det råder ett gott och tillåtande klimat mellan barnen. Pedagogerna har aktivt arbetat med att organisera utbildningen vilket bidragit till att barnen leker och lär tillsammans, provar och utvecklar sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende könstillhörighet. Ett exempel på att arbetet med jämställdhet har gett resultat och väckt tankar hos barnen är kommentaren; *“Men jag vet att man får bli det man vill! Det spelar ingen roll om du är flicka eller pojke!”* som en yngre flicka i publiken yttrade när de äldsta barnen spelade upp pjäsen om drottning Ädelsten som inte fick bli riddare.

Även om resultatet visar på att åtgärderna för fokusområdet jämställdhet till stora delar är genomförda och att föräldraenkätens svar visar på att pojkar och flickor ges samma möjligheter finns det mer att arbeta vidare med. Detta då genusnormer byggs upp av många små detaljer som språk, förväntningar och agerande och de faller sig så självklara att de kan vara svåra att få syn på och de sipprar in i så många av delar av vardagen på förskolan. Det är därför viktigt att pedagogerna fortsätter att arbeta för ökad sin medvetenhet och kunskap om genusnormer och normkreativitet för att motverka könsmönster som begränsar barnens val, lärande och utveckling. För att göra detta är ett utvecklingsområde därför att vidareutveckla arbetet med observationer med jämställdhet i fokus och fortsatta med de kvarvarande delarna av utbildningen *Normkreativitet, hur funkar det?*.

Årets goda och förbättrade resultat i föräldraenkäten hänger samman med förskolan haft en stabil personalgrupp under läsåret 20/21 med stora erfarenhet och kompetens. De är väl insatta i läroplanen och har stor förståelse för uppdraget. Genom sitt kunnande, bemötande och erfarenhet har de skapat en god utbildning och undervisning för barnen vilket de har förmedlat och delgett vårdnadshavarna bland annat genom att aktivt med att posta inlägg och information på Infomentors tidslinje. Detta har bidragit till en bra relation och samarbete med vårdnadshavarna samt att de och deras barn trivs och är trygga på förskolan.

Det låga resultatet gällande om de har blivit erbjudna utvecklingssamtal beror till stor del att föräldraenkäten skickades ut och besvarades innan alla utvecklingssamtal hunnits genomföras. En möjlig förklaring till vårdnadshavarnas upplevelse av möjlighet till delaktighet och inflytande är tämligen låg är att restriktioner på grund av pandemin har minskat tiden/möjligheten att samtala vid exempelvis hämtning och lämning samt att få fysiska möten kunnat genomföras.

Genom att arbeta i projekt kan pedagogerna se att flesta av läroplanens mål kommit att ingå och barnens intressen har fångats upp samt bidragit till projektetens utveckling. Detta arbetssätt har resulterat i att barnen varit intresserade, engagerade och utvecklat sin kunskap och förståelse. Barnen har fått möjlighet att ställa hypoteser, diskutera och lyssna på varandra i projekten. Pedagogerna ser genom att arbeta projektinriktat skapas tillfällen för forskning, samtal, kreativitet och samspel och avser därför att fortsatt med detta arbetssätt tillsammans med barnen. Att dela in barnen i mindre grupper, både vid projektarbete och andra aktiviteter, ser pedagogerna skapar arbetsro och ger möjlighet till inflytande. Genom att arbeta i smågrupper skapas dessutom tillfälle att lyfta och uppmuntra barn som är lite försiktiga och tystlåtna att våga ta plats och göra sig hörda. Projekten har även fungerat som en länk mellan förskola och hem i och med barnen fått uppdrag att lösa hemma tillsammans med projektfiguren Filur och givit vårdnadshavarna möjlighet till inblick och delaktighet i undervisningen.

Barnen har genom att de erbjudits flera olika digitala verktyg haft möjlighet att utveckla sin digitala kompetens och förståelse. En förutsättning för det har varit pedagogernas digitala förtrogenhet, kompetens och egen lust att lära.

Utvärderingen visar att bedriva ett medvetet språkarbete och att erbjuda en stimulerande miljö, där bland annat lek med ord och bokstäver ingått, ger bra effekter på barnens språkutveckling.

Ett av de viktigaste skälen till att dokumentera är, enligt författaren Edlund (2019), för att få förståelse för barns egna lärstrategier, hur de lär och vad de vill lära om, så att förskolan kan anpassa innehållet i undervisningen till det. Det är därför av stor betydelse att ställa frågor som gäller vilket undervisningsinnehåll och vilka undervisningssätt som barn möter i sin förskola, varför de möter just dessa och hur det bidrar till meningsskapande, utveckling och lärande hos barnen. I resultatet framkommer att alla barn har dokumentation som visar på lärande och att reflektionsprotokoll kontinuerligt har använts för att följa upp och utveckla verksamheten. Att det finns bra rutiner kring dokumentation, reflektion och uppföljning har varit betydelsefullt för att det kvalitetsarbetet kunnat bedrivas systematiskt liksom att pedagogerna haft samsyn i att det är viktigt att prioritera att få ut reflektionstid. Avsaknad av andra avdelningar/förskolor att samarbeta gör att det är en utmaning för förskolan är att få till reflektionstid då hela arbetslaget kan sitta tillsammans. Mer gemensam tid för reflektion och diskussion skulle gynna arbetet med att utveckla verksamheten och det finns därför behov av att se hur det skulle kunna möjliggöras.

Planerade åtgärder

Utifrån analysen kommer följande insatser att göras under läsåret 21/22:

Jämställdhet

- Pedagogerna planerar och genomför undervisning och utbildning utifrån ett normkritiskt förhållningssätt.
- Pedagogerna arbetar för att barnen möts, leker och lär tillsammans, samt prövar och utvecklar sina förmågor och intressen, med samma möjligheter och på lika villkor, oberoende av könstillhörighet.
- Pedagogerna genomför planerade observationer, av varandra och/eller barngruppen i syfte att få svar på förutbestämd frågeställning/antagande gällande jämställdhet. Utifrån analys av observationerna görs en planering för fortsatt arbete.

Barninflytande och studiero

- Pedagogerna ska verka för att skapa en god, trygg och tillgänglig miljö för omsorg, lek, utveckling och lärande.
- Barnens behov och intressen ska ligga till grund för utformningen av miljö, utbildning och undervisning.
- Barnen ska ges förutsättningar att utveckla intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation.

Undervisningens kvalitet

- Varje barns utveckling och lärande följs och dokumenteras systematiskt och kontinuerligt för att få kunskap om hur verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så barnen ges goda förutsättningar för utveckling och lärande.
- Pedagogerna arbetar med språkutvecklande arbetssätt, och lägger vikt vid att stimulera barnens språkutveckling genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt i både spontan och planerad undervisning.
- Undervisningen ska ge barnen möjlighet att konstruera, utforska och skapa genom att använda olika material och tekniker, såväl digitala som analoga.

Utvärdering och uppföljning

Arbetet med åtgärderna kommer att utvärderas och följas upp i slutet av varje termin på en KUP-dag. Vid resultatkonferens kommer förskolans resultat att presenteras för förvaltningen.

FÖRVALTNING FÖR LIVSLÅNGT LÄRANDE